

Demiryolları ve Limanları İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası ile Kars Mebusu Sırrı Atalay ve 4 arkadaşının, Demiryollar ve Limanlar İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi ve Bayındırlık, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/628, 2/381)

Demiryolları ve Limanları İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası (1/628)

T. C.

Başvekâlet

25 . VI . 1953

Muamelât Umum Müdürlüğü

Sayı : 6-1933

71-2608

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Demiryolları ve Limanları İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkında ki 4643 sayılı Kanuna ek olarak Bayındırlık Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 20 . V . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâyiha-larının ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

MUCİP SEBEP LÂYİHASI

1. Sivas - Erzurum hattının daha ileriye götürülmesi maksadiyle 4643 sayılı Kanunla kırk milyon liralık bir tahsisat verilmiş ve bu tahsisattan şimdiye kadar yirmi beş milyon lira sarfolunmak suretiyle mezkûr hat, 87 nci kilometredeki Horasan İstasyonuna kadar inşa olunarak Devlet Demiryolları İşletme Umum Müdürlüğüne teslim edilmiştir.

2. Halen Erzurum'dan hududa kadar olan demiryolunun Erzurum'dan itibaren Horasan'a kadar olan kısımda normal genişlikte, Horasan'dan itibaren Sarıkamış'a kadar olan 74 kilometrelik kısımda dekovil ve Sarıkamış'tan hududa kadar olan parçasından da normalin üstünde geniş hat mevcut bulunmakta ve bu üç çeşit açıklıktaki hatlar yüzünden Erzurum - hudut arasındaki demiryol işletmesi muhtelif aktarmalar ve bu aktarmaların zaruri kıldığı birçok fuzuli ameliyelerle ve müşkül şartlarla yapılabilmektedir.

3. 2 nci maddede bahsedilen durum dolayısıyla çok zengin bir istihsal bölgemiz olan Kars ve havalisi iktisaden kendisine mevut inkişafa kavuşmakta ve bu itibarla - en kısa zamanda normal hatla demiryol ana şebekesine irtibatının temini gerekmektedir.

4. İnşaatı tamamlanmış ve işletmeye açılmış olan Erzurum - Horasan arasının inşa maliyet bedeli 25 milyon liraya, henüz inşaatına geçilmemiş olan Horasan - Sarıkamış arası ise tahminen 40 milyon liraya mal olacaktır.

Buna göre hattın birinci merhale olarak Sarıkamış'a ulaşabilmesi için mevcut ödenek yetkisi olan 40 milyona ilâveten daha 25 milyon liralık bir ödenek yetkisine ihtiyaç vardır.

Bu ödenek yetkisi istihsal edilmeden hattın inşasına geçilmesinde hiçbir ameli fayda melhuz değildir.

Demiryol inşaatında gözetilmesi lâzımgelen esaslarımızdan biri yapılacak hattın muayyen bir hedefe ulaşacak şekilde inşaatını toplu olarak ele almaktadır.

Aksi halde inşaatı biten kısmın işletmeye açılması mümkün olamayacaktır. İnşaata yatırılmış sermaye âtil kalacağı gibi biten kısım için devamlı bir bakım masrafı yapmak icabedecektir. Bu esas mülâhazaya dayanılarak hattın muhtelif kısımlar halinde ve Horasan'dan Sarıkamış'a kadar aynı zamanda ihale edilmeleri için bu yetkinin istihsalı lâzımgelmektedir.

5. Bu hattan gereği gibi faydalanması ve şebekede tam bir işletme vahdetinin sağlanabilmesi için Sarıkamış'tan itibaren hududa kadar olan (124) kilometrelik geniş hattın da normal hatta ifrağı bir emri zaruridir. Hattın Horasan'a kadar ikmali anında hududa kadar işletmenin sağlanabilmesi için normal hat malzemesinin bu zamanla ayarlanmış olarak siparişe bağlanması lâzımdır. Bunun için 15 milyon liraya ihtiyaç vardır.

6. 4643 sayılı Kanunla istenilen 40 milyon liralık yetki yapılan seri inkişafata dayanılarak yapılmış olan tahmini hesaplara müstenit idi.

İnşaatın devamı sırasında yapılan katî inkişafatlar neticesinde bu meblâğın 65 milyon liraya çıkarılması gerekeceği anlaşılmıştır.

7. Bu suretle 65 milyon liraya Sarıkamış'a kadar inşa masrafı 15 milyon lirası da Sarıkamış hudut arasında geniş hattın normal hatta ifrağı masraflarını karşılamak üzere verilen 40 milyon liralık yetkinin ceman 80 milyon liraya çıkarılması lâzımgelceği tebeyyün etmiştir.

8. Bu suretle inşaatın devamı için evvelce istihsal edilmiş bulunan 4643 sayılı Kanunun umumi hükümleri baki kalmak üzere yalnız ödenek yetkisinin 80 milyon liraya iblâğını hedef tutan ek kanun tasarısı tanzim edilmiştir.

Bayındırlık Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bayındırlık Komisyonu

Esas No. 1/628

Karar No. 29

11 . VII . 1953

Büyük Millet Meclisi Reisliğine

26 . VI . 1953 günü komisyonumuza havale edilen,

«Demiryolları ve Limanları İnşası İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanuna ek kanun lâyihası» Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle görüşüldü.

Netice : Esbabı mucibede dermeyan edilen hususlar makul görülerek 40 milyonluk yetkinin 80 milyona çıkarılması komisyonumuzca uygun görülmüş ve kanununun 1 nei maddesinde yer alan 4643 sayılı Kanununun neşri tarihi çıkarılmıştır.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tev-

di edilmek üzere Reisliğe sunulur.

Bayındırlık Komisyonu

Reisi	Sözcü
Gaziantep	Konya
S. Kuranel	Himmet Ölçmen
Kâtip	
Denizli	Çanakkale
B. Akşit	S. Endik
Niğde	Ordu
A. Doğanay	N. Fırat
Tunceli	Kastamonu
H. Aydın	H. Tosunoğlu
	Rize
	M. F. Mete
	Tunceli
	H. R. Kulu

Kars Mebusu Sırrı Atalay ve dört arkadaşının, Demiryollar ve Limanlar İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun teklifi (2/381)

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

4643 sayılı Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun tasarısı ve gerekçesi ekli olarak sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını saygı ile arz ederiz.

Kars Milletvekilleri

Sırrı Atalay Hüsamettin Tuğaç Fevzi Aktaş Esat Oktay Mehmet Bahadır

GEREKÇE

1. 26 . IV . 1944 tarihinde Hükümet, Demiryolları ve Limanlar inşaatı için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkındaki kanun lâyihasında (Erzurum'a kadar işletilmekte olan Sivas - Erzurum hattının daha ileriye uzatılması zaruri olup bu harb devresinde tunel ve viyadük gibi inşası zamana muhtaç olan işlere bu fevkalâde devreye rağmen başlamak ve devam etmek icabettiği ve normal zamanların avdetini mütaakıp geri kalan işlerin kısa bir zamanda ikmalî mümkün olabileceği ve bu maksatla bu temdit kısmı için 40 milyon liralık taahhüt salâhiyeti istenmiştir.)

2. Nafia Encümeni (Sivas - Erzurum Demiryolunun Şark hududumuza doğru uzatılması hem memleket müdafaası ve hem de o mntakanın iktisaden terakki ve inkişafı bakımından zaruri görülmüş ve mevcut dar hattın hiçbir zaman maksadı temin edemeyeceği anlaşılmıştır.) Gerekçesi ile teklifi aynen kabul etmiş.

3. Bütçe Komisyonu 17 . VII . 1944 te Hükümet teklifini ve Bayındırlık Komisyonunun raporunu aynen kabul etmiştir.

4. Erzurum'a kadar işletilmekte olan demiryolunun ileriye uzatılması Büyük Millet Meclisince kabul edilmiş ve kanuniyet kesbetmiştir.

5. Kanuna istinaden demiryolu Horasan'a kadar uzatılmış ve fakat tahsis edilen 40 milyon liranın büyük bir kısmı bittiğinden geriye on beş milyon lira kalmıştır. Yol ise kanunda gözetilen gayeye ulaşamamıştır.

6. Demiryolunun Horasan'a kadar gelip Sarıkamış yahut Kars'a kadar uzatılması karşısında Kars İktisadi, Millî Savunma ve Ulaştırma bakımından eiddî ve hayati güçlükler içinde kaderi ile başbaşa bırakılmıştır.

7. Yolun Horasan'da bırakılması yapılan masrafların heba ve heder olması demektir.

8. Bütün Karşılıklar bu yolun yapılmasını arzu ettiklerinden Kars'ın kalkınması ve Millî Savunma için yolun yapılması sureti katiyede hayati bir zaruret görüldüğünden Bakanlık nezdinde teşebbüs 1952 yılında Bütçe Komisyonunda talep - yazılı soru mevzuu - nihayet İçtüzük gereğince elliden çok imza ile tahsisat konması çarelerine baş vurulmuş, Yüksek Meclisçe bidayeten kabul, Bütçe Komisyonuna havale, Bütçe Komisyonunca reddedilmesi üzerine Büyük Millet Meclisince kabul edilmemiştir.

9. Halen Horasan'da bulunan demiryolu tamamen muattal bir durumdadır. Yolcular Erzurum'a gidip trene binmekte, nakliyat güç ve pahalı şartlar içinde dekovil ile yapılmaktadır.

10. Karayolu ile canlı hayvan ve eşya nakliyatı karla kapalı kış aylarında imkânsız, geçidi açık zamanda tamamen gayriiktisadidir.

11. Kars - Sarıkamış - Horasan çok geniş, dar, normal hatlarındaki aktarmalarla, yolculuk işkence vericidir.

12. Türkiye iktisadi kalkınması hakkındaki Barker Misyonu raporunda yarıda bırakılan demiryolunun tamamlanması tavsiyeye şayan görülmektedir.

13. Horasan - Kars demiryolunun uzatılması bu bölgenin iktisaden terakki ve inkişafı için zaruridir. Yılda bir milyona yakın koyun ve sığır Orta - Anadolu'nun çift hayvanı, birçok yerlerin damızlık, İstanbul, Ankara'nın et ihtiyacını karşılamak üzere ihraç, hayvan ürünleri, lif nebatları yüz binlerce ton eşya sevkeden ve bu sevkiyatı çok güç ve ağır iklim şartları içinde yapan bu mıntaka için demiryolu iktisadi kalkınmanın başlangıcı olacaktır.

14. Demiryolunun yapılmasıyla canlı hayvan nakliyatındaki sürat ve nakilde maliyete tesir edecek ücret hayvan ürünleri ve et gibi gıda maddeleri üzerinde fiyat düşmesi ile hayat ucuzluğuna sebep olacaktır.

15. İstanbul'un değişik et piyasası karşısında her türlü teminattan mahrum tüccar, fiyat değişikliklerine göre nakliyatını ayarlama imkânını bulacak, bu yüzden zarar tehlikesi nispeten azalacaktır.

16. Bir aile piyasasından daha dar ve elverişsiz şartlar içinde heder olan meyva ve sebzeler satış imkânları bulacaktır.

17. Halen mahrukut vasıtasının başlıcası olan tezek, Balkaya kömürünün bu yol sayesinde işletilmesi ile gübre olarak tarlada kullanmaya başlanabilecek ki demiryolunun uzatılması ile yılda en az millî servet 25 milyon lira harç bir değer kazanmış olacaktır.

18. Demiryolunun Kars'a kadar uzatılmasını gerektiren daha birçok sebepler mevcuttur ki kanun teklifinin müzakeresi sırasında etraflıca izah edilebilir.

19. 4643 sayılı Kanunda ve kanun teklifi üzerine komisyonların tanzim ettiği raporlarda sarahten yolun hududa uzatılması bahis mevzuu edildiğinden Horasan'da yarım bırakılan demiryolunun uzatılması kanun vâzınının âmir hükmüdür. Ancak Hükümetin ve Yüksek Meclisin temayülâtı meselenin bir kanun mevzuu edilmesi yolunda olduğundan usule ait cihet de teklifimizle ortadan kalkmış bulunmaktadır. Arzedilen bu sebeplerle aşağıdaki maddenin 4643 sayılı Demiryolları ve Limanları İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki Kanuna eklenmesi arz ve teklif ederiz.

Bayındırlık Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bayındırlık Komisyonu

Esas No. 2/381

Karar No. 6

31 . I . 1953

Yüksek Reisliğe

30 . IV . 1952 günü komisyonumuza havale edilen Kars Mebusu Sırrı Atalay ve 4 arkadaşının Demiryollar ve Limanlar İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki kanun teklifi, komisyonumuzda Hükümet temsilcilerinin huzuriyle görüşüldü.

Netice :

4643 sayılı Kanunla Irak - İran hudutlarına müntehi olmak üzere yapılmakta olan demiryolları inşaatına verilmiş olan 40 milyonluk yetkinin 65 milyona çıkarılması aşağıdaki bakımlardan uygun görülmüştür:

I - 4643 sayılı Kanunla verilen yetkiden halen 15 milyonu sarfedilmediği, ancak bu hattın bakiye kısmının yeniden eksiltmeye çıkarılabilmesi için iktisadi ve teknik bakımlardan 30 milyonluk kısmının birden ihale edilmesinin bir zaruret olduğu, Hükümet temsilcilerinin komisyonumuza vermiş olduğu izahattan anlaşılması ve bu izahatta komisyonumuzu tatmin etmiştir.

II - Bu ödeneğin 40 milyondan, 65 milyona çıkarılması hususunda Hükümetin de mutabık bulunduğu öğrenilmiş olduğundan, komisyonumuzca da bu vaziyet ittifakla kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna

tevdî olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.
Bayındırlık Komisyonu

Reisi	Sözcü	Kâtip
Gazianteb	Konya	Denizli
S. Kuranel	H. Ölçmen	B. Akşit
Antalya	Çanakkale	Giresun
A. Tokuş	B. Enüstün	H. Bozdağ

Giresun	Kastamonu	Kayseri
A. Tüfekcioğlu	H. Tosunoğlu	E. Develioğlu
Niğde	Sinob	Tunceli
A. Doğanay	M. Tümerkan	H. Aydın
	Urfa	
	H. Oral	

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Maliye Komisyonu
Esas No. 2/381
Karar No. 72

25 . V . 1953

Yüksek Reisliğe

Kars Mebusu Sırrı Atalay ve 4 arkadaşının, Demiryolları ve Limanlar İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkındaki kanun teklifi Bayındırlık ve Maliye Vekâletleri temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzca tetkik ve müzakere olundu.

Hükümet temsilcisi;

1. Sivas - Erzurum hattının daha ileriye götürülmesi maksadiyle 4643 sayılı Kanunla 40 000 000 liralık bir tahsisat verilmiş olup bu tahsisattan şimdiye kadar 25 000 000 lira sarf olunmak suretiyle mezkûr hat, 87 nci kilometredeki Horasan İstasyonuna kadar inşa olunarak Devlet Demiryolları İşletme Umum Müdürlüğüne teslim edildiğini,

2. Halen Erzurum'dan hududa kadar olan demiryolunun Erzurum'dan itibaren Horasan'a kadar kısmında normal genişlikte, Horasan'dan itibaren Sarıkamış'a kadar olan 74 kilometrelik kısmında dekövil ve Sarıkamış'tan hududa kadar olan parçasından da normalin üstünde geniş hattın mevcut olduğunu ve bu üç çeşit açıklıktaki hatlar yüzünden Erzurum - hudut arasındaki demiryolu işletmesi muhtelif aktarmalar ve bu aktarmaların zaruri kıldığı birçok fuzuli ameliyelerle ve müşkül şartlarla yapıldığını,

3. İkinci maddede bahsedilen durum dolayısıyla çok zengin bir istihsal bölgemiz olan Kars ve havalisi iktisaden kendisine mevcut inkişafa kavuşmadığı ve bu itibarla en kısa zamanda normal hatla demiryol ana şebekesine irtibatının temini egrektiğini,

4. İnşaatı tamamlanmış ve işletmeye açıl-

mış olan Erzurum - Horasan arasının inşa maliyet bedeli 25 000 000 liraya, henüz inşaatına geçilmemiş olan Horasan - Sarıkamış arasının ise tahminen 40 000 000 liraya mal olacağı ve buna göre hattın birinci merhale olarak Sarıkamış'a ulaşabilmesi için mevcut ödenek yetkisi olan 40 000 000 liraya ilâveten daha 25 000 000 liralık bir ödenek yetkisine ihtiyaç olacağını,

Bu ödenek yetkisi istihsal edilmeden hattın inşasına geçilmesinde hiçbir amelî faydanın melhuz olmadığını,

Demiryolu inşaatında gözetilmesi lâzımgelen esaslarımızdan birinin, yapılacak hattın muayyen bir hedefe ulaşacak şekilde inşaatını toplu olarak ele almak olduğunu, aksi halde inşaatı biten kısmın işletmeye açılması mümkün olamayacağından inşaata yatırılmış sermaye âtil kalacağı gibi biten kısım için devamlı bir bakım masrafı yapmak icabedeceğini, bu esas mülâhazaya dayanılarak hattın muhtelif kısımlar halinde ve Horasan'dan Sarıkamış'a kadar aynı zamanda ihale edilmeleri için bu yetkinin istihsalinin icabettiğini,

5. Bu hattan gereği gibi faydalanması ve şebekede tam bir işletme vahdetinin sağlanabilmesi için Sarıkamış'dan itibaren hududa kadar olan 124 kilometrelik geniş hattın da normal hatta ifrağının zaruri olduğunu ve bu hattın Sarıkamış'a kadar ikmali ânında hududa kadar işletmenin sağlanabilmesi için normal hat malzemesinin bu zamanla ayarlanmış olarak siparişe bağlanmasının lâzım olduğu, bunun için de 15 000 000 liraya ihtiyaç olduğunu,

6. 4643 sayılı Kanunla istenilen 40 000 000

liralık yetki yapılan seri istikşafata dayanılarak yapılmış olan tahmini hesaplara müsten.t olduğu ve inşaatın devamı sırasında yapılan katı istikşafat neticesinde bu meblâğın 65 000 000 liraya çıkarılması gerektiğinin anlaşıldığını,

7. Bu suretle 65 000 000 lirası Sarıkamış'a kadar inşa masrafı 15 000 000 lirası da Sarıkamış - hudut arasında veniş hattın normal hatta ifrağı masraflarını karşılamak üzere verilen 40 000 000 liralık yetkinin ceman 80 000 000 liraya çıkarılmasının lâzımgeldiğinin tebeyyün ettiğini,

Beyan etmiş ve bu sebepler, komisyonumuzca da uygun görülerek demiryolunun hududa kadar uzatılması kabul edilmiştir.

Buna mütenazır olarak 4643 sayılı Kanunun umumi hükümleri baki kalmak üzere yalnız ödenek yetkisininin 80 000 000 liraya iblâğını

hedef tutacak şekilde teklifin başlık ve maddeleri değiştirilmiş ve ittifakla kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Komisyonu Reisi	Sözcü
Rize	Siird
İ. Akçal	M. D. Süalp
Kâtip	
Zonguldak	Erzurum
F. Açıksöz	S. Erduman
Samsun	Seyhan
Ş. Uluçay	Z. Akçalı
	İmzada bulunamadı
Yozgad	Yozgad
F. Nizamoglu	H. Tatlıoğlu
İmzada bulunamadı	
	Zonyuldak
	R. Sivişoğlu

KARS MEBUSU SIRRI ATALAY VE 4 ARKADAŞININ TEKLİFİ

4643 sayılı Demiryolları ve Limanları İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki Kanuna bir madde eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 4643 sayılı Demiryolları ve Limanları İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir :

EK MADDE — Erzurum Horasan demiryolunun Kars'a uzatılması için (25) milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici taahhütlere girişmeye Bayındırlık Bakanı; ve faizleri ile birlikte bu suretle girişilecek taahhütler yekûnunu geçmemek üzere bono ihracına Maliye Bakanı

BAYINDIRLIK KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

4643 sayılı Demiryolları ve Limanları İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki Kanuna bir Madde Eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 4643 sayılı Demiryolları ve Limanları İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.:

EK MADDE — Irak - İran hudutlarına müntehi olmak üzere yapılmakta olan Demiryolları inşaatına, 4643 sayılı Kanunla verilen 40 milyonluk yetkinin 65 milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici taahhütlere girişmeye Bayındırlık Vekili, ve faizleri ile birlikte bu suretle gi-

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Demiryollar ve Limanlar İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanuna ek kanun lâyhması

MADDE 1. — Demiryollar ve Limanlar İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkında 2.VIII.1944 tarihli ve 4643 sayılı Kanunun birinci maddesiyle Sivas - Erzurum demiryolunun uzatılması için verilen kırk milyon liralık yetki, bu hattın hududa kadar uzatılmasına harcanmak üzere seksen milyon liraya çıkarılmıştır.

mezundur.

rişilecek taahhütler yekûnunu geçmemek üzere bono ihracına Maliye Vekili mezundur.

MADDE 2. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 2. — Teklifin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/268-2/381

Karar No. 8

26 . XI . 1953

Yüksek Reisliğe

Demiryolları ve Limanlar İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanuna ek olarak Bayındırlık Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 25 . VI . 1953 tarihli ve 6/1933 sayılı kanun lâiyhası ile aynı mevzua dair verilmiş olan teklif Maliye ve Bayındırlık Komisyonları raporlarıyla birlikte komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye ve Bayındırlık vekâletleri mümessilleri hazır buldukları halde tevhidten tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâiyhası; Demiryolları ve Limanlar İnşaatı İçin Gelecek yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanunla Sivas - Erzurum demiryolunun uzatılması için verilen (40) milyon liralık yetkinin bu hattın hududa kadar uzatılmasına harcanmak üzere (80) milyon liraya çıkarılmasını temin maksadıyla sevk edilmiş bulunmaktadır.

Lâiyhamın mucip sebeplerinden ve Hükümet mümessillerinin bu bapta verdikleri izahattan anlaşıldığı üzere çok zengin bir istihlal bölgesi olan Kars ve havalisi iktisaden inkişafa kavuşmakta ve bu itibarla en kısa bir zamanda normal hatla demiryolunun ana şebeke ile irtibatının temini gerekmektedir. İnşaatı tamamlanmış ve işletmeye açılmış olan Erzurum - Horasan arasının inşa maliyet bedeli (25) milyon liraya, henüz inşaatına geçilmemiş olan Horasan ve Sarıkamış arası ise tahminen (40) milyon liraya malolacaktır. Bu itibarla hattın birinci merhale olarak Sarıkamış'a ulaşabilmesi

için mevcut tahsisat yetkisi olan (40) milyon liraya ilâveten daha (25) milyon ve bu hattan gereği gibi faydalanabilmesi ve şebekede tam bir işletme vahdetinin sağlanabilmesi için Sarıkamış'tan itibaren hududa kadar olan 124 kilometrelük geniş hattın da normal hatta ifrağı için de (15) milyon lira ki, ceman (40) milyon liralık bir tahsisatın yetkisine ihtiyaç vardır.

Komisyonumuzda cereyan eden müzakere sonunda, (65) milyon lirası Sarıkamış'a kadar inşa masrafını, (15) milyon lirası da Sarıkamış ile hudut arasındaki geniş hattın normal hatta ifrağı masraflarını karşılamak üzere verilen (40) milyon liralık yetkinin ceman (80) milyon liraya çıkarılması uygun görülmüş ve Bayındırlık Komisyonunun hazırlamış olduğu metin komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Bu Rapor

Reis	Sözcüsü	
Rize	Konya	Ankara
İ. Akçal	R. Birand	M. Ete
Antalya	Gazianteb	Giresun
A. Sarıoğlu	E. Cenani	M. Şener
İstanbul	İstanbul	Kastamonu
S. Oran	F. Sayımer	H. Türe
Kırklareli	Konya	Malatya
Ş. Bakay	M. A. Ülgen	M. S. Eti
Mardin	Sivas	Seyhan
R. Erten	H. İmre	S. Barı
	Zonguldak	
	H. Bahk	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Demiryolları ve Limanları İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanuna ek kanun lâiyhası

MADDE 1. — Demiryolları ve Limanları İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Yüklenmelere Girişilmesi hakkında 2 . VIII . 1944 tarihli ve 4643 sayılı Kanunun birinci maddesiyle Sivas - Erzurum Demiryolunun uzatılması için verilen 40 milyon liralık yetki, bu hattın hududa kadar uzatılmasına harcanmak üzere 80 milyon liraya çıkarılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil

A. Menderes

Devlet Vekili

Fethi Çelikbaş

Devlet Vekili

Celâl Yardımcı

Adalet Vekili

O. Ş. Çiçekdağ

Millî Savunma Vekili

S. Kurtbek

İçişleri Vekili

E. Menderes

Dışişleri Vekili

Maliye Vekili

H. Polatkan

Millî Eğitim Vekili

R. S. Burçak

Bayındırlık Vekili

K. Zeytinoglu

İktisadi ve Ticaret Vekili

E. Gürel

BAYINDIRLIK KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Demiryolları ve Limanları İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanuna ek kanun lâiyhası

MADDE 1. — Demiryolları ve Limanları İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Yüklenmelere Girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanunun birinci maddesiyle Sivas - Erzurum Demiryolunun uzatılması için verilen 40 milyon liralık yetki, bu hattın hududa kadar uzatılmasına harcanmak üzere 80 milyon liraya çıkarılmıştır.

MADDE 2. — Hükümetin 2 ne maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ne maddesi aynen kabul edilmiştir.

Sa. ve So. Y. Vekili

Dr. E. H. Üstündağ

G. ve Tekel Vekili

E. Kalafat

Tarım Vekili

N. Ökmen

Ulaştırma Vekili

Y. Üresin

Çalışma Vekili

H. Erkmen

İşletmeler Vekili

S. Yırcalı

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Demiryolları ve Limanları İnşaatı İçin Gelecek Yıllara Geçici Taahhütlere Girişilmesi hakkındaki 4643 sayılı Kanuna ek kanun lâiyhası

MADDE 1. — Bayındırlık Komisyonunun 1 ne maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 ne maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ne maddesi aynen kabul edilmiştir.